

Saksnr.	Styre, råd, utvalg	Møtedato
40/2023	Formannskap	09.05.2023
33/2023	Kommunestyret	11.05.2023

Saksbehandler: Liv Øyvor Leidland
Sønstabø

Arkivsaksnr.: 23/421

Arkiv: FA-F00, TI-&13

Høringsinnspill - Helsepersonellkommisjonens NOU 2023:4 Tid for handling - Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste

Kommunestyret 11.05.2023:

33/2023 Vedtak:

Kommunestyrets enstemmige vedtak etter formannskapets innstilling med tillegg etter forslag fra Lindgren:

Sola kommune gir sin støtte til høringsinnspillene knyttet til NOU 2023:4 «Tid for handling – Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste» i som omtalt i saken nedenfor.

Helsepersonellkommisjonen skriver: «Det trengs mer kunnskap om yngre brukere med omfattende bistandsbehov, for å forstå årsakene til denne kraftige økningen som har kommet over de siste tiårene».

Kommisjonen er bekymret for at de fleste av disse innbyggerne får pleie og tjenester i hjemmet, og peker på følgende forslag til løsning:

«Helsepersonellkommisjonen vurderer at det fra et personellperspektiv kan være mer hensiktsmessig å yte tjenester til disse pasientene og brukerne i omsorgsboliger eller andre større enheter som gir mulighet til bedre ressursutnyttelse. Enheter på en viss størrelse og der det er flere brukere eller pasienter vil gi stordriftsfordeler og kunne minske det totale behovet for personell. Samtidig vil slike enheter kunne være mer attraktive og stabile arbeidsplasser fordi bedre muligheter for samarbeid styrker grunnlaget for faglig støtte, kompetanseutvikling og trivsel. Stabilitet og faglighet kommer i sin tur pasientene til gode ved at den totale kvaliteten i tjenesteytingen styrkes.»

Sola kommune støtter ikke dette forslaget og vil peke på CRPD (FN-konvensjon om rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne) i sin helhet, men særlig artikkel 19 og 23.

Behandling:

Formannskapets innstilling fikk 41 stemmer

Lindgrens forslag fikk 41 stemmer

Evertsen forslag fikk 3 stemmer (FP) og falt

Forslag fra Ove Evertsen

Innføre seniorpolitikk som sikrer full lønn for 80% arbeid for kritisk arbeidskraft innen eldreomsorgen fra fylte 58 år

Forslag fra Bettina Lindgren:

Helsepersonellkommisjonen skriver: «Det trengs mer kunnskap om yngre brukere med omfattende bistandsbehov, for å forstå årsakene til denne kraftige økningen som har kommet over de siste tiårene».

Kommisjonen er bekymret for at de fleste av disse innbyggerne får pleie og tjenester i hjemmet, og peker på følgende forslag til løsning:

«Helsepersonellkommisjonen vurderer at det fra et personellperspektiv kan være mer hensiktsmessig å yte tjenester til disse pasientene og brukerne i omsorgsboliger eller andre større enheter som gir mulighet til bedre ressursutnyttelse. Enheter på en viss størrelse og der det er flere brukere eller pasienter vil gi stordriftsfordeler og kunne minske det totale behovet for personell. Samtidig vil slike enheter kunne være mer attraktive og stabile arbeidsplasser fordi bedre muligheter for samarbeid styrker grunnlaget for faglig støtte, kompetanseutvikling og trivsel. Stabilitet og faglighet kommer i sin tur pasientene til gode ved at den totale kvaliteten i tjenesteytingen styrkes.»

Sola kommune støtter ikke dette forslaget og vil peke på CRPD (FN-konvensjon om rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne) i sin helhet, men særlig artikkel 19 og 23.

Formannskap 09.05.2023:**40/2023 Vedtak:****Formannskapets enstemmige vedtak etter kommunedirektørens forslag:**

Sola kommune gir sin støtte til høringsinnspillene knyttet til NOU 2023:4 «Tid for handling – Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste» i som omtalt i saken nedenfor.

Behandling:**Kommunedirektørens forslag:**

Sola kommune gir sin støtte til høringsinnspillene knyttet til NOU 2023:4 «Tid for handling – Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste» i som omtalt i saken nedenfor.

Vedlegg:

nou

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet

Saken gjelder:

Helsepersonellkommisjonens NOU 2023:4 «Tid for handling», er sendt ut på høring. Sola kommune ønsker med dette å gi sitt høringsinnspill til rapporten med utsatt høringsfrist til 12. mai.

Høringsinnspill fra Sola kommune til NOU 2023:4 Tid for handling – Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste»

I det følgende ønsker vi kort å kommentere enkelte avsnitt i rapporten.

Sola kommune mener NOU 2023:4 «Tid for handling», gir et helhetlig og godt bilde på dagens og morgendagens utfordringer. Utfordringsbildet som beskrives er komplekst og alvorlig. Kommunen deler oppfatningen om at det er tid for handling (Kap. 2-4).

Utfordringer med å rekruttere og beholde helsepersonell, oppgavedeling og organisering (Kap.5-8)

Helsepersonellkommisjonen tydeliggjør bemanningsutfordringene både i dag og i kommende år. Kommunene erfarer allerede utfordringer både med å rekruttere og beholde ansatte i helse- og omsorgstjenestene.

Sola kommune støtter kommisjonens foreslåtte tiltak om riktig oppgavedeling og organisering av tjenestene slik at helsepersonellens kompetanse og kapasitet utnyttes på best mulig måte.

I diskusjonen om oppgavedeling bør en også drøfte oppgavedeling på tvers av nivåer i helsetjenesten. Det bør legges tydeligere føringer for hvilke oppgaver som tilhører spesialisthelsetjenesten, og hvilke oppgaver som skal løses i primærhelsetjenesten, - både innenfor somatikk, rus og psykiatri.

Arbeidstidsordninger (Kap.9)

Sola kommune støtter Helsepersonellkommisjonens beskrivelse av utfordringene knyttet til deltidsarbeid og helgearbeid. Behovet for tilstrekkelig kompetanse knyttet til helger, kvelder, ferie og helligdager øker i takt med økende kompleksitet. Tilstrekkelig kompetanse har direkte betydning for kvaliteten i tjenestene. Arbeid med heltid og helsefremmende turnus bør fortsette med uforminsket styrke. Arbeidstidsordninger knyttet til langvakter bør forenkles.

Utdanning og kompetanseutvikling (Kap.10)

Riktig kompetanse, på riktig sted og til riktig tid vil være en forutsetning for at kommunene skal klare å løse kompleksiteten og volumøkningen i tjenestene. I vurderingen av ansvars- og oppgavefordeling bør en vurdere hvilke oppgaver som ikke krever helsefaglig kompetanse, og hvilke som oppgaver som krever grunnleggende kurs og opplæring. Kommunen støtter kommisjonen i at helsefagarbeidere må gis et mer selvstendig ansvar. Helsefagarbeidere vil de kommende årene være en særlig viktig ressurs som har kompetanse til å kartlegge, identifisere, og iverksette tiltak innenfor flere problemområder. Videre støtter Sola kommune bruk av kombinerte stillinger etter hus-og-hytte modellen. En slik modell vil kunne styrke samarbeidet og fremme kvalitet i arbeidet som utføres for begge parter. Modellen bør brukes i større grad mellom utdanningsinstitusjonene og primær/spesialisthelsetjenesten, men også internt mellom enheter innad i kommunene.

Forventninger til tjenestene og prioritering (Kap.11-13)

Rapportens beskrivelser av spriket mellom innbyggernes forventninger og tjenestenes mulighet til å møte forventningene erfares i det daglige. Det er ønskelig med en bevisst og planlagt strategi for å kommunisere ut utfordringer og muligheter i helsetjenestene de kommende årene.

Helsepersonellkommisjonens rapport har på en god måte bidratt til økt fokus og beskrivelse av utfordringsbildet, -både hos helsepersonell, politikere og innbyggere. God informasjon fra sentrale myndigheter vil kunne bidra til å redusere forventningsgapet.

Sola kommune støtter prinsippet om at oppgaver hvor personellet ikke har direkte kontakt med pasienter, brukere eller pårørende automatiseres i størst mulig grad.

Økonomiske og administrative konsekvenser (Kap. 14)

Helsepersonellkommisjonen har vurdert at dagens organisering av helse og omsorgstjenestene i to nivåer kan bidra til personellutfordringer. Kommisjonen er delt i vurderingen. Flertallet anbefaler at det utredes om en mer helhetlig organisering på ett forvaltningsnivå vil være mer effektivt og dermed vil kunne redusere behov for helsepersonell.

Mindretallet mener at en ett-nivå løsning vil medføre ytterligere sentralisering og standardisering, og i mindre grad kunne tilpasse tilbudet til lokale forhold og den enkelte innbygger.

Sola kommune støtter mindretallets forslag med at dagens modell bør opprettholdes. Kommunens erfaring er at tett samarbeid mellom de kommunale helse og omsorgstjenestene gir gode muligheter for lokale tilpasninger både for ansatte og innbyggere som mottar tjenester. Et helhetlig tilbud i kommunen gjør arbeidsoppgavene varierte og faglig utfordrende, noe som igjen vil kunne bidra til rekruttering av helsepersonell. En løsning med ett nivå vil kunne vanskeliggjøre lokale tilpasninger.

Oppsummering

Sola kommune gir sin tilslutning til Helsepersonellkommisjonens rapport som påpeker behovet for omstilling, endring og prioritering. Tiltakene som foreslås i rapporten støtter opp om det påbegynte endringsarbeidet i Sola kommune.

For å lykkes med endringene må foreslåtte tiltak gjenspeiles i politiske, faglige og økonomiske føringer; både nasjonalt, regionalt og lokalt.

Sola kommune ønsker avslutningsvis å stille seg bak KS sin høringsuttalelse, og ønsker særlig å framheve følgende punkter:

KS mener at forebygging av framtidig helse- og omsorgstjenestebehov er en avgjørende strategi for å sikre langsiktig bærekraft i tjenestene, og at staten må trappe opp innsatsen for å støtte kommunesektorens arbeid her. KS mener at betydningen av dette er underkommunisert i helsekommisjonens rapport.

KS mener at den framtidige veksten i de aller eldste befolkningsgruppene tilsier at nasjonal politikk og virkemidler uansett må planlegge og legge til rette for en viss vekst i antallet ansatte i kommunale helse- og omsorgstjenester.

KS mener at utviklingen i behovet for arbeidskraft forsterker betydningen av at staten sikrer kommunene selvstendighet i oppgaveløsningen, bl.a. gjennom å unngå detaljerte føringer for hvordan kommunene skal organisere tjenestetilbudet.

KS støtter at virkninger for personellbehov må utredes når det foreslås endringer i politikk og pasientrettigheter i helse- og omsorgstjenestene.

KS støtter ikke flertallets forslag om å utrede en mer helhetlig organisering av kommune og spesialisthelsetjeneste enn i dag, eventuelt samlet på ett felles forvaltningsnivå.

KS støtter en «hus-hytte» modell for framtidig organisering av helsepersonell. Konsekvenser av å ha flere arbeidsgivere må utredes nærmere.

KS støtter en videreutvikling av TØRN som et helhetlig program for kvalitetsutvikling. Det må settes av betydelige og langsiktige ressurser. Prosjektene Jobbvinner og Menn i helse bør også styrkes for å bidra til økt rekruttering, og særlig førstnevnte bør sees i sammenheng med videreutvikling av TØRN.

KS støtter flertallets forslag om gjennomgang av arbeidstidsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven for å legge til rette for god bemanning og mer heltid, dersom partene ikke finner løsning gjennom sentral avtale.

KS støtter behovet for forskningsbasert kunnskapsstøtte og utvikling av et kunnskapssystem for kommunene.

KS støtter behovet for omstilling og innovative arbeidsprosesser, og mener det er nødvendig med en større satsing på systeminnovasjoner for å redusere behovet for helsepersonell.

KS støtter at digitale løsninger og smart bruk av teknologi vil kunne bidra til å møte utfordringene, men kommunene vil ikke klare dette alene. Her må staten bidra med nasjonal infrastruktur og tjenester og med virkemidler som setter kommunen i stand til å ta et nødvendig og felles løft

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.